

QUÆSTIŌ UTRUM SUBSTANTIA MĀTERĪĀLIS EX SĒ
SĪVE EX NĀTŪRĀ SIT INDĪVIDUA VEL SINGULĀRIS

1. Circā distīnctiōnem tertiam quærendum est dē distīnctiōne persōnālī in angelīs. Ad videndum autem dē istā distīnctiōne in eīs, primō quærendum est dē distīnctiōne indīviduālī in substantiīs māteriālibus, dē quā sicut dīversī dīversimodē dīcunt, ita cōsequenter dīcunt dē plūrālītate indīviduōrum in eādem speciē angelicā. Et ut videātur dē dīversīs opiniōnibus distīnctē, quæ quærentur dē distīnctiōne vel indistīnctiōne substantiæ māteriālis, quæro singulātīm dē dīversīs modīs pōnendī, — et primō, utrum substantia māteriālis ex sē sive ex nātūrā suā sit indīvidua vel singulāris.
2. **Quod sīc** : Philosophus VII *Metaphysicæ* probat contrā Platonem quod « substantia cūjuscumque rei est propria illī cūjus est, et nōn inest aliī » ; igitur, etc. Igitur substantia māteriālis ex nātūrā suā, circumscriptō omnī aliō, est propria eī cū inest, ita quod ex nātūrā suā nōn potest inesse aliī ; igitur ex nātūrā suā est indīvidua.
3. **Contrā** : Quidquid inest alicuī ex rātiōne suā per sē, inest eī in quōcumque ; igitur sī nātūra lapidis dē sē esset “hæc”, — in quōcumque esset nātūra lapidis, nātūra illa esset “hic lapis”. Cōsequēns est inconveniēns loquendō dē singulāritate dēterminātā, dē quā est quæstiō.
4. Prætereā, illī cū dē sē convenit ūnum oppositum, eī dē sē repūgnat aliud oppositum ; igitur sī nātūra dē sē sit ūna numerō, repūgnat eī multitudō numerālis.
5. **Opiniōnis expositiō** — Hīc dīcitur quod sicut nātūra ex sē fōrmālīter est nātūra, ita est ex sē singulāris, ita quod nōn oportet quærerere aliam causam singulāritātis ā causā nātūræ ac sī nātūra prius — tempore vel nātūrā — sit nātūra quam sit singulāris et tunc per aliquid adveniēns contrahātur ut fiat singulāris.
6. **Quod probātur per simile** : Quia sicut nātūra ex sē habet vērū esse extrā animam, nōn autem habet esse in animā nisi ab aliō — id est ab ipsāmet animā (et rātiō est, quia esse vērū convenit eī simpliciter, esse autem in animā est esse ējus secundum quid) — ita ūniversālītās nōn convenit rei nisi secundum esse secundum quid, scīlicet in animā. Singulāritās autem convenit rei secundum vērū esse, et ita ex sē et simpliciter. Est igitur quærenda causa quārē nātūra est ūniversālis (et dandus est “intellectus” prō causa), — nōn autem est quærenda aliqua causa quārē nātūra est singulāris, alia ā nātūra rei, mediāns inter ipsam et ējus singulāritatem, sed eādem causæ quæ sunt causæ ūnitātis rei, sunt et singulāritātis ējus ; ergō, etc.
7. **Contrā istud arguitur sīc** : Objectum in quantum est objectum, est prius nātūrālīter ipsō actū, et in illō priōre — per tē — objectum est ex sē singulāre, quia hoc semper

convenit nātūræ nōn acceptæ secundum quid sive secundum esse quod habet in animā ; igitur intellectus intelligēns illud objectum sub ratiōne universālis, intelligit ipsum sub ratiōne oppositā suæ ratiōnī, quia ut præcēdit āctum dēterminātūr ex sē ad oppositum illius ratiōnis, scilicet universālis.

8. Prætereā, cūjuscumque ūnitās realis, propria et sufficiens, est minor ūnitāte numerālī, illud nōn est dē sē ūnum ūnitāte numerālī (sive nōn est dē sē hoc) ; sed nātūræ existentis in istō lapide, est ūnitās propria, realis sive sufficiens, minor ūnitāte numerālī ; igitur, etc.
9. Mājor dē sē patet, quia nihil est dē sē « ūnum » ūnitāte mājore ūnitāte sibi sufficiente : nam sī propria ūnitās — quæ dēbētur alicuī dē sē — sit minor ūnitāte numerālī, numerālis ūnitās nōn convenit sibi ex nātūrā suā et secundum sē (aliter præcisē ex nātūrā suā haberet mājorem et minōrem ūnitātem, quæ circā idem et secundum idem sunt opposita, — quia cum ūnitāte minōre sine contrādictiōne potest stāre multitudō opposita mājori ūnitātī, quæ multitudō nōn potest stāre cum ūnitāte mājore, quia sibi repūgnat ; igitur, etc.).
10. **Probātiō minōris :** Quia sī nūlla est « ūnitās realis » nātūræ, minor singularitāte, et omnis ūnitās « alia ab ūnitāte singularitātis et nātūræ specificæ » est minor ūnitāte reālī, igitur nūlla erit « ūnitās realis » minor ūnitāte numerālī ; cōsequēns falsum, sicut probabō quinque vel sex viīs ; igitur, etc.
11. **Prīma via est tālis :** Secundum Philosophum X *Metaphysicæ* « in omnī genere est ūnum prīmum, quod est metrum et mēnsūra omnium quæ sunt illius generis ».
12. Ista ūnitās primī mēnsūrantis est realis, quia Philosophus probat quod “ūnī” convenit prīma ratiō mēnsūræ, et dēclārat per ōrdinem quōmodo illud est “ūnum” cū convenit ratiō mēnsūrandī in omnī genere. Ista autem ūnitās est alicūjus in quantum est “prīmum” in genere : est ergō realis, quia mēnsūrāta sunt reālīa et reālīter mēnsūrāta ; ēns autem reāle nōn potest reālīter mēnsūrarī ab ente ratiōnis ; igitur est realis.
13. Ista autem ūnitās nōn est numerālis, quia nūllum « singulāre » est in genere, quod sit mēnsūra omnium illōrum quæ sunt in illō genere, nam secundum Philosophum III *Metaphysicæ* « in indivīduīs ējusdem speciēi nōn est hoc prius et illud posterius ». [...]

EX DUNS SCŌTĪ (1266-1308) *ŌRDINATIŌNE* (II, 3, 1, 1)